

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ant. Augustini Archiep. Tarracon. De Emendatione Gratiani Libri Duo

Agustín, Antonio

Dvisbvirgi ad Rhenvm ; Arnhemii, 1676

IV. De Callisti II. Romana synodo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10603

De Callisti secundi Romana Synodo.

DIALOGUS QUARTUS.

A. Tria volumina ejus collectionis, quam Anselmi Lucensis appellamus, ad manus meas pervenerunt sine nomine collectoris. Primum ex Ludovici Gometii Episcopi Sarnensis, cui ego Romæ suffectus fui sacri Palatii auditor, bibliotheca accepi: idque contuli cum alio exemplo Nicolai Ormaneti Episcopi Patavini. Tertium nuper ex Mich. Thomasi Herdensis Episcopi libris nactus sum, quod exemplum recens est ex bibliotheca Vaticana nuper, ut suspicor, exscriptum. Duo illa volumina satis antiqua visa sunt. In hoc igitur exemplo post ea, quæ in aliis libris leguntur, sunt quædam in singulis libris addita, ut mihi videtur, à posterioribus scriptoribus aut dominis ejus voluminis, sive illius, à quo id sumptum est. In his sunt canones *concilii Romani Callisti Minoris*, de quibus hodie sumus dicturi. Aperi C. hunc librum, & quære librum quartum extremum.

B. Cur Romani selecti viri ex hoc libro emendationem Callisti capitum non fecerunt? præsertim cum ipse Thomasius, & Pet. Ciacconius ejus sodalis eodem libro fuerint usi? **A.** Cur id factum sit, plane ignoro. In caussa tamen fuisse existimo.

existimo, quod sine ulla inscriptione canonum verba posita sint, ipsaque canonum distinctio nulla sit, ut vestris oculis inspicere potestis. C. Qua igitur de causa hæc hujus concilii esse dicis? A. De singulorum capitum distinctione videamus. Simul enim & de scriptore ipso, sive canonum auctore cognoscemus. *Capitis primi* verba sunt. *Sanctorum patrum exempla sequentes*, & quæ sequuntur. Hæc Callisti Papæ verba esse Gratianus scribit, ^a ¹ *Capitis secundi* verba esse existimo. *Nullus in Præpositum &c.* quæ etiam Gratianus ^b eidem Callisto Papæ adscripsit. In

verbis

^a I. q. I. c. IO. *sanctorum.* ^b *Dist. 60. c. 2. nullus.*

¹ *Capitis decimi Sanctorum patrum. I. q. I. hæc inscriptio est in Gregoriana editione. Item Calixtus Papa. In notis additur. Est Calixti secundi, qui paulo ante Gratianum vixit, & aliquot conciliis à se habitis contra Simoniam, & investituras ecclesiarum, quas Germanici Imperatores usurpaverant, multa decrevit. de quib. Abbas Vuspergensis ab anno Domini 1118. in quo electus est Pontifex, usque ad annum 1124. accurate scribit. (Callisti II. omnia capita perfecte edita sunt. Et in toto volumine Gratiani, cum solum nomen est Pontificis, aut synodi, neque additur epistula, vel caput, signum est, fontes non fuisse repertos.)*

verbis est aliqua varietas. Namque apud Anselmum mendose scriptum videtur. *Nullus in præpositum, nullus in Archiepiscopum, nullus in Decanum, nullus in presbyter, vel diaconus.* Aptius apud Gratianum est. *Nullus in Præpositum, nullus in Archiepiscopum, nullus in Archipresbyterum, nullus in Decanum, nisi presbyter, vel diaconus.* Mihi tamen videtur tollenda esse ab hac Gratiani scriptura illa verba *nullus in Archiepiscopum.* Cur enim magis de Archiepiscopo, quam de Episcopo id statuatur: aut cur Archiepiscopus post Præpositum scribatur, causa nulla est. **B.** In Anselmi verbis vocem *Archiepiscopum* ex compendio vocis *Archipresbyterum* confectam arbitror. Hac de re agitur in synodo Innocentii Minoris cap. iix. Illa autem verba, *nullus in Decanum, Urbani Minoris in concilio Charomontano* esse videntur. Hæc duo capita *Callisti minoris* videri notarunt selecti viri. *nihil enim, inquit, Callistus primus scripsit, & tertius Gratiano multo posterior fuit.* **A.** Callisti primi epistulas cur rejiciunt? **B.** Causam nullam accipi. ² **A.** *Capitis tertii* verba esse existimo. *A presbyteris,*

² *In eodem libro inscriptio cap. 2. distinct. 60. hæc est. Item Calixtus Papa. Nullus in præpositum, nullus in Archipresbyterum, nullus in Deca-*

byteris, diaconibus &c. quod apud Gratianum non inveni. Caput quarti initium est: *Præterea juxta beatissimi Papæ Stephani sanctionem statuimus, ut laici &c.* Hoc quoque caput non inveni apud Gratian. sed Stephani Papæ verba sunt *epist. 11. cap. 1x. & Eulalii Episcopi Syracusani in synodo tertia Romana contra Symmachum, cujus verba posuit Gratianus^a non semel, Trosleianum concilium cap. 111. Paschalis Minor cap. 11. vel 1v. Capitulare Caroli, & alior. lib. v. & vi.^b Burchardus,^c Ivo,^d Deusdedit,^e Anselmus,^f & liber Cæsaraugust. ^g & Tarracon.^h 3*

Quod

^a Dist. 96. c. 1. p. Eulalius. & 16. q. 7. cap. 24. laicis. ^b Cap. lib. 5. cap. 249. & lib. 6. cap. 294. ^c Burch. lib. 15. c. 35. ^d Ivo par. 16. c. 36. decret. ^e Deusded. cap. 4. ^f Ans. lib. 5. c. 10. ^g Cæs. l. 7. cap. 112. ^h Tarrac. lib. 1. c. 59.

Decanum, nisi presbyter, nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

3 Gratianus distinct. 96. cap. 1. ita inscripsit, ut in libro Romano est. Unde Symmachus Episcopus catholicæ ecclesiæ urbis Romæ synodo præfidens dixit. Bene quidem fraternitas vestra &c. In margine est. In synod. Rom. 3. sub Symmacho c. 1. & seq. Inscriptio cap. 24. Laicis. 16. q. 7. est hæc. Item ibidem [hoc est, in synodo Romana tertia Symmachi Papæ] Eulalius Episcopus

Quod sequitur, *Sed secundum Apostolor. cano-
nes &c. ad capit xxxiix. Apostolor.* refertur,
quod in *septima synodo cap. xii.* insertum est. Id
apud Gratianum^a refertur quasi ex historia *Eu-
sebio Episcopi Casariensis cap. xii.* ut aliquando
diximus.^b Illa autem verba, *Si quis ergo Prin-
cipum &c. Callisti Papæ* esse Gratianus^c auctor
est, eaque conscripsit post verba *Eulali*, quem
falso *Gelasium* appellat *Syracusanum*, de quibus
nunc dicebamus. Sumpsisse videtur hæc Calli-
stus minor ex decretis *Paschalis minoris cap. v.*
In verbis Gratiani, & Anselmi hoc interest:
quam *dominationem* Gratian. appellat, alter *do-
nationem* vocat. + *Quinti capituli* initium esse exi-
stimo:

^a 12. q. 2. cap. 19. ^b Dialog. 9. lib. 1. ^c 16.
q. 7. c. 25. si quis.

scopus Syracusanæ ecclesiæ dixit. *Et in marg. est.*
Et epist. 2. Stephani I. c. 9. & in decretis Pa-
schalis II. manuscrip. Pol. l. 6. tit. 1. Deusdedit
p. 4. *In notis. Facultatibus*) Antea legebatur di-
gnitatib. Emendatum est ex originali (*ut sup.*
dist. 96. Bene quidem) epistola Stephani primi,
& decreto Paschalis II. manuscripto: quib. lo-
cis hoc idem repetitur.

4. *Hæc etiam inscriptio in eodem libro est cap. 25.*
Si quis principum. 16. q. 7. Item Calixtus Papa.
In marg. pro voce dominationem, est al. donatio-
nem.

stimo: *Conjunctiones consanguineor. fieri prohibemus &c.* B. Hæc Callisti primi verba sunt in *epist. II. ad Episcopos Gallia*, Isidoro Mercatore teste, & aliis collectorib. Burchardo, ^a Ivone, ^b Anselmo, ^c & Gratiano, ^d & libro Tarracoenf. ^e A. Negasse viros selectos Romæ dicebas, quicquam Callistum primum scripsisse; fortasse quia Isidoro parum credendum putarent, cujus auctoritate illæ epistolæ fulcirentur. Quod si Callisti epistulas rejicimus, hæc verba posterioris tantum sunt. Sed malo credere secundum Callistum à primo verba hujus capituli sumpsisse. B. Idem mihi videtur, præsertim cum eo tempore jam Isidori collectio recepta esse videretur. A. Inepte apud Gratianum est *prohibentur, quare; quia has &c.* Melius in hoc canone, *prohibemus, quoniam eas.* & apud Isidor.

^a Burch. lib. 7. c. 1. ^b Ivo par. 9. c. 22. decret. & in epist. 39. ^c Ans. lib. II. c. 84. ^d 35. q. 2. cap. 2 ^e Tarrac. lib. 5. c. 71.

nem. *Et in notis.* Inter decreta Calixti, ex quo citatur, non est inventum. Habetur in decretis Paschalis II. manu scriptis c. 5. sed non est mutatum nomen Calixti: quia Pontifices isti, qui iisdem fere temporibus fuerunt (*de Callisto 2. & Paschali intellige*) frequenter eadem decreta suorum antecessor. repetebant.

Isidor. prohibentur, quando has. Quod etiam Gratian. habet: *leges ergo divinae & postea, leges ergo saeculi*, quod etiam apud Isidor. est: *melius hic noster scripsit: leges enim divinae, & postea, leges vero saeculi.* ⁵ Venio nunc ad *seximum caput*, quod hujus Callisti esse negaverit nemo. *Ordinationes*, inquit, *quae à Burdino haeresiarcha, postquam à Romana ecclesia est damnatus, quaeque & à pseudo-episcopis per eum postea ordinatae sunt, nos esse irritas judicamus.* C. Quis hic *Burdinus* haeresiarcha fuit; A. Sic appellare solent Romani Pontifices eos, qui in schismate electi sunt, & se adversus veros Pontifices Episcopos Romanos, sive Papas vocari passi sunt. Hic *Burdinus Archiepiscopus* olim *Bracarensis*, in schismate adversus *Gelasium* minorem factione *Henrici IV. Imp.* electus est, & cum prius
Mauritius

⁵ Quod ad caput secundum attinet, 35. q. 2. & 3. Eius inscriptio in eodem libro est. Item *Calixtus* Papa epist. secunda ad Episcopos Galliae. *Conjunctiones consanguineor. fieri prohibete: quando has &c. Leges ergo divinae &c. Leges vero saeculi &c. In margine haec sunt. Poly. ibid. (hoc est, Poly. l. 6. tit. 4.) Burch. l. 7. c. 1. Ivo p. 9. c. 22. Et vers. Nos vero. Simile in concilio Innocent. II. Et ad vocem Imperatorum, al. Imperator Romanorum.*

Mauritius Burdinus diceretur, mox se *Gregorium VIII.* appellavit. *Gelasio* mortuo à *Callisto* captus, & quasi in triumpho in urbem ductus est. B. Non dubium est, quin hæc aut *Gelasii*, aut *Callisti* sint. A. *Callisti* nomen vides superioribus capitibus additum. Sic etiam additur verbis *capitis septimi.* ^a *Nullus omnino Archidiaconus &c.* In verbis pæne convenit cum *Gratiano.* Tantum pro *sicut à sanctis*, scribi debet, *sicut sanctis*: & pro *contra hoc, contra hæc.* ⁶ *Capite IIX.* de possessionibus ecclesiæ Romanæ agitur *Quamobrem facile credis hoc fuisse Concilium Romæ habitum?* *Capitis IX.* verba sunt. *A suis Episcopis excommunicatos, ab aliis Episcopis, Abbatibus & clericis in communionem recipi proculdubio prohibemus.* *Caput X.* apud *Gratianum* invenietis *Callisto* adscribi *distinct. LXII.* ^b *Nullus in Episcopum, nisi canonice electum consecraret, &c.* ⁷ *Alio die de ceteris agemus.*

Bb

De

^a 16. q. 7. c. II. nullus. ^b *Distinct. 62. c. ult.*

⁶ *Ante caput II. Nullus omnino. 16. q. 7. hæc in eodem libro verba sunt. Item Calixtus Papa. In margine est, al. ex concilio Rothomagensi. In verbis nulla varietas. Sicut sanctis canonibus, editum est, & contra hoc facere.*

⁷ *Inscriptio cap. ult. dist. 62. in eodem libro est.*

Unde

De eadem Re.

DIALOGUS QUINTUS.

C Licet ne paucis, antequam alia *Callisti* capita percurras? A. Et paucis, & multis licet. C. Cur hæc *Callisti capita*, ut Gratiani verbis confirmasti, non sic etiam Burchardi, & Ivonis, & aliorum collector. locis confirmas? A. Si Burchardus, & Ivo, & ceteri antiquiores sunt: qui possunt *Callisti* verba referre? C. Apud Ivonem in extrema Panormia Innocentii minoris verba referuntur, qui *Callisto* posterior fuit. A. Negare possum Ivonis eum librum esse: sed malo hoc affirmare, additum esse concilium Innocentii Panormiæ, non esse partem ejus collectionis. Ostendere possum veterem librum, in quo neque id concilium, neque nomen Ivonis, neque Excerptionum præfatio continetur. Et in epistulis Ivonis ea præfatio temporibus Paschalis minoris scripta est. *Dedit* Urbani secundi tempore scripsit, item *Anselmus Lucensis*, sive is, cujus collectionem habemus.

Unde Calixtus. P P. II. Nullus in Episcopum &c. *In margine est. In Pontificali est mentio hujus decreti.*